

לחיות חופשי

חוברת זו כוללת מידע אודות אפשרויות לחגוג את טקסי מעגל החיים (לידה, בר/בת מצווה, נישואין, גירושין, פטירה) ואת מעגל השנה (חגים, מועדים, אירועים לאומיים וכו') כיהודי חופשי-חילוני. טקסי מעגל החיים ומעגל השנה המופיעים בחוברת זו יוצאים מנקודת ההשקפה של יהודי חופשי-חילוני הגורסת, כי יהדותו היא מכלול תרבותי: היא כוללת את השפה העברית, מנהגים יהודיים, את היצירות הספרותיות והאמנותיות שנוצרו בידי יהודים במהלך כל הדורות, כולל אלה של ימינו, והיסטוריה משותפת. בתוך זה נכללים גם המנהגים הדתיים והספרות הדתית. כיהודים חופשיים-חילוניים, ההחלטה איזה תוכן ניצוק לחיינו היהודיים היא בידינו. בנוסף, מכילה החוברת גם את מדריך העסקים החופשיים "דפי חופש".

למידע העדכני ביותר מומלץ לבקר באתר חופש
www.hofesh.org.il ובאתר דפי חופש d.hofesh.org.il

© כל הזכויות שמורות לע.ל.ה-חופש והקונים החופשיים, דצמבר 2003
ע.ל.ה-חופש - 03-7651560 www.hofesh.org.il
הקונים החופשיים - 03-6105535 www.freebuyers.org.il

הרוצים לסייע בהפצת החוברת, מתבקשים ליצור קשר עם מערכת אתר חופש.

אנו זקוקים לתרומות למימון פעילויותינו כגון הפקת חוברת זו!
שלחו צ'ק לפקודת "ע.ל.ה-חופש" ת.ד. 65227 תל אביב
ניתן לתרום גם בכרטיס אשראי
השאיירו פרטים באחד הטלפונים שרשומים למעלה ונחזור אליכם

תוכן העניינים

5נישואין
5נישואין אזרחיים – תשובות לשאלות נפוצות
5למה לא בארץ?
6מהו מעמדו החוקי של זוג כזה?
6כיצד ישפיע מעמד ההורים על ילדיהם?
6איפה הצביון היהודי?
7ומה במקרה של גירושין?
7כמה זה עולה?
8נישואין אזרחיים בחו"ל ורישום בארץ – מדריך מקוצר
8הכנות בארץ לפני החתונה
8איפה מתחתנים?
8קפריסין
8מסמכים נדרשים
9מדינות אחרות
9מסמכים נדרשים
10הסכם ממון
10הסכם נישואין
11אוכל חופשי בחתונה
12משרדי נסיעות ומידע נוסף
14 חג ההתבגרות - בר/בת מצוה
15 חגיגת הולדת הבן/הבת - ברית
15ברית מילים
17על המילה
17כמו שהטבע התכוון
18מילה רפואית לעומת דתית
20רופאים-מוהלים
21 קבורה
21מהו הקדיש הדתי?
22הידעת?
23בתי עלמין אזרחיים בארץ
24תכנים לטקס הקבורה
24כך אתגדל וכך אתקדש / יהודה עמיחי
24קדיש חילוני / שלום סמיד
25אל מלא רחמים / יהודה עמיחי

28חגים ומועדים
29פסח
29לשון החוק
29קצת סטטיסטיקה
30מה אכפת לך לשמור על כשרות בפסח?
31סקופ (טוב, לא ממש...) וחיוך
32עסקים
32הקדמה
34ירושלים והסביבה (02)
34מסעדות
35קייטרינג
36אולמות וגני ארועים
36סופרמרקטים וקניות
37אזור המרכז (03)
37מסעדות
43קייטרינג
45מעדניות
47בתי קפה
48פאבים
49קייטרינג
50אולמות וגני ארועים
51סופרמרקטים וקניות
52אזור השרון (09)
52מסעדות
55קייטרינג
55מעדניות
56מעדניות
56בתי קפה
57אולמות וגני אירועים
57סופרמרקטים וקניות
58אזור הדרום (08)
58מסעדות
61קייטרינג
62מעדניות
62בתי קפה
63אזור הצפון (04)
63מסעדות
69קייטרינג
70מעדניות
71בתי קפה

72	פאבים.....
72	מלונות ובתי הארחה.....
74	אולמות וגני אירועים.....
74	סופרמרקטים וקניות.....
75	טופס הצטרפות.....

נישואין

הממסד במדינת ישראל מכיר בארבע עדות דתיות (בלבד) – יהודים, נוצרים, מוסלמים ודרוזים. כל אזרח יכול להשתייך לאחת מהן, או להיות בלתי משוייך. רק **שני בני זוג שמשתייכים לאותה עדה דתית יכולים להתחתן בישראל**. כלומר בני זוג המשתייכים לעדות דתיות שונות, או בני זוג שאחד מהם, לפחות, אינו משתייך לעדה דתית מוכרת בישראל, אינם רשאים להתחתן בישראל.

זה אינו הכל: נישואיהם של שני בני העדה הדתית היהודית בישראל הם בסמכותה המלאה של הרבנות, וסמכות זו כוללת אי-השאת בני זוג כאשר יש לכך איסור דתי. כלומר **בני זוג שמשתייכים לעדה הדתית היהודית לא יוכלו להתחתן בישראל אם הם מוגדרים על ידי הרבנות כ"פסולי חיתון", כגון כהן וגרושה, כהן וגוורת, עגונה או ממזר/ה**. גם נישואין של זוגות חד מיניים אסורים על פי ההלכה.

למצב זה אחראי חוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגרושין) תשי"ג 1953. החוק קובע, שנישואין בין בני זוג יתבצעו אצל המוסד המוסמך של העדה הדתית אליה הם משתייכים. לגבי יהודים החוק דרקוני עוד יותר וקובע: **"נישואין וגירושין של יהודים בישראל יערכו על פי דין תורה"**.

למשל, חלק לא מבוטל של העולים מרוסיה רשומים כבלתי מסווגים מבחינת עדה דתית, ולכן אינם יכולים להנשא בארץ.

עבור זוגות אלה **נישואין אזרחיים בחו"ל או הסכם נישואין** הם הדרכים היחידות ליצור ולהצהיר על הקמת תא משפחתי. אך לא רק זוגות שאינם יכולים להתחתן בישראל בוחרים בנישואין אזרחיים. בשנים האחרונות, מעל למחצית מהנישאים בחו"ל הם ישראלים הרשומים כיהודים אשר אין להם כל מניעה להתחתן בארץ. הסיבה העיקרית לכך היא רצונם בטקס נישואין בעל אופי חופשי-חילוני, התואם את אורחות חייו של הזוג.

נישואין אזרחיים – תשובות לשאלות נפוצות

למה לא בארץ?

בני זוג ששניהם רשומים כשתייכים לעדה דתית מוכרת בישראל חייבים, על פי החוק, להתחתן ולהרשם כנישואים רק באמצעות הממסד של אותה עדה, המוסמך לכך על פי חוק:

יהודים - להרשם בהנהלת בתי הדין הרבניים, להתחתן אצל רב.
נוצרים - להרשם במשרד הדתות מחלקה נוצרית, להתחתן אצל כומר.
מוסלמים - להרשם בהנהלת בתי הדין השרעיים, להתחתן אצל אימם.
דרוזים - להרשם בהנהלת בתי הדין הדרוזיים, להתחתן אצל השייך של השבט.

היסוד הדתי בחוק זה, הכופה עצמו גם על אנשים שאינם דתיים, הוא הגורם לכך שלא רק זוגות שאינם יכולים להתחתן בישראל נאלצים להרחיק למדינות זרות לצורך נישואיהם, אלא גם זוגות הרשומים כשייכים לעדה דתית מוכרת אך אינם רוצים את התערבותו של המימסד הדתי.

מהו מעמדו החוקי של זוג כזה?

זוג שנישא בנישואין אזרחיים בחו"ל מוכר בארץ ע"י משרד הפנים כזוג נשוי. זאת מתוקף הסכמים בינלאומיים שממשלת ישראל חתמה עליהם, ומתוקף פסיקה של בית המשפט העליון. משמעות הדבר היא, שהשינוי במעמד האישי של בני הזוג נרשם בתעודות הזהות שלהם ובמירשם האוכלוסין. בכך הופכים השניים נשואים לכל דבר, כולל כל הזכויות המוקנות לכל זוג נשוי, בראש ובראשונה הזכויות הכלכליות, כגון האפשרות לקבלת משכנתא.

כיצד ישפיע מעמד ההורים על ילדיהם?

חשוב להדגיש: מעמדם של הילדים בכל הנוגע להשתייכותם הלאומית והדתית נקבע ביהדות על ידי האם, ולפיכך אם נולדו לאם יהודיה הם ירשמו כיהודים במירשם האוכלוסין. אין כל חשש לאי-כשרות, לממזרות או לבעיות יוחסין בשל העובדה שההורים נישאו בנישואין אזרחיים. אלה מתעוררות על-פי ההלכה בתנאים ובנסיבות שונים. למשל, צאצאיה של אשת איש שלא מבעלה הנחשבים ממזרים. לאור זאת, **לעצם הנישואין האזרחיים אין השלכות על ילדי הזוג** והם נחשבים ילדיהם החוקיים. מעמדם כמעמדו של כל ילד כשר ובעתיד יוכלו להינשא ברבנות, או בכל דרך אחרת שיבחרו.

איפה הצביון היהודי?

מי שמעוניין בטקס דתי על כל המשתמע מכך (רב, חופה, קידושין וכו') יכול לפנות לתנועה ליהדות מתקדמת, אשר מציעה לקיים טקס יהודי רפורמי לאחר החתונה האזרחית. התנועה מציעה גם "חבילה" המשלבת חתונה אזרחית בחו"ל וטקס רפורמי בארץ. הטקס נעשה ללא רישום ברבנות. המעוניינים בטקס קונסרבטיבי יכולים לפנות לתנועה המסורתית.

ומה במקרה של גירושין?

לבני זוג שהתחתנו בנישואין אזרחיים בחו"ל קיימת, תיאורטית, האפשרות להתגרש בחו"ל על-פי הדין הנוהג במדינה בה נישאו. אך מעשית הדרך היחידה להתגרש היא בישראל. אם שני בני הזוג שייכים לאותה עדה דתית מוכרת בישראל, יש לבצע את הגירושין במוסד של אותה עדה (עבור יהודים - ברבנות). בשאר המקרים, הגירושין נעשים על-ידי פנייה לנשיא בית המשפט העליון, המחליט אם יועבר העניין להסדרה באמצעות בית-הדין או בית המשפט המחוזי.

בהלכה קיימות גישות שונות לשאלת תוקפם ההלכתי של נישואין אזרחיים ושל קידושין שאינם אורתודוקסיים: יש הרואים בהם "ספק קידושין" ומחייבים בגט מחמת הספק, ויש השוללים מהם כל תוקף הלכתי ומתירים לבני הזוג להינשא לאחר ללא גט. כל מקרה ידון על-פי נסיבותיו ובהתאם לשיקולו והשקפתו של בית הדין שבפניו יידון העניין. בכל אופן, יש להדגיש כי התרת הנישואין לא תהיה קשה מהתרתם של נישואין ברבנות, ובמקרים רבים עשויה להיות אף פשוטה ומהירה יותר. הואיל ואין אפשרות לקבוע מה תהיה עמדתו של בית הדין הרבני, הרי אם ברצון בני הזוג להבטיח את זכויותיהם ההדדיות (מזונות, משמורת על הילדים, הסדרי ביקורים, רכוש וכד') ועל מנת למנוע תקלות אפשריות בעתיד, מומלץ כי יערכו הסכם אשר יקבע ויגן על זכויות אלה לעת צרה.

כמה זה עולה?

הרכיבים היקרים בהליך האזרחי הם:

- הטיסה והשהיה בחו"ל

- התשלום לגורם שמנהל את הטקס בחו"ל, כולל האגרות ועלות עריכת הטקס (\$220 בקפריסין)

- הסכם הממון בין בני הזוג החפצים בכך

נישואין אזרחיים בחו"ל ורישום בארץ – מדריך מקוצר

הכנות בארץ לפני החתונה

- * הסכם ממון (ראה להלן)
- * בחירת מדינת היעד
- * הצטיידות במסמכים

איפה מתחתנים?

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה שבשנים האחרונות, למעלה ממחצית המתחתנים הישראליים בחו"ל עשו זאת בטקס אזרחי בקפריסין. יעדים מועדפים אחרים היו איטליה, רוסיה וארה"ב.

קפריסין

הנישואין נערכים ע"י פקיד רישום בערים לימסול, ניקוסיה ולרנקה. נדרשת שהות קצרה של מספר ימים בקפריסין.

מסמכים נדרשים - קפריסין

על כל המסמכים להיות מתורגמים לאנגלית ומאושרים על-ידי נוטריון.

- תמצית הרישום ממשדד הפנים בישראל, הכולל מצב משפחתי אישי עדכני.
- במקרה שאחד מבני הזוג צעיר מגיל 18, הרי שהינו נחשב ל"קטין" על פי החוק בקפריסין ועליו להצטייד בהסכמת ההורים (או אפוטרופוס) לנישואין.
- תעודת גירושין ומעשה בית דין (לגרושים/גרושות)
- תעודת פטירה (לאלמנים/אלמנות)
- מתייצבים באחת העיריות, מציגים את המסמכים המתורגמים ובאים להתחתן במועד שייקבע (לרוב לאחר יום יומיים). לאחר החתונה תקבלו תעודת נישואין רשמית של המדינה.
- מספרי טלפון שימושיים בקפריסין (ראה בהמשך)

באתר חופש טפסים מתורגמים שיחשכו לכם פניה לאיש מקצוע וגם כסף לא מבוטל.

www.hofesh.org.il

מדינות אחרות

ברוב המדינות האחרות נדרש מסמך בשם "העדר מניעות לנישואין" ("Nulla Osta" בלעז), אשר משרד החוץ הישראלי מסרב להנפיקו והדבר אף אושר על-ידי בג"צ. המסמך מצהיר כי על-פי חוקי מדינת ישראל, אין מניעה לקיום הנישואין.

כל הפרטים ניתן לקבל בנציגויות הדיפלומטיות והקונסולריות של אותן מדינות בישראל.

מסמכים נדרשים – מדינות אחרות

❖ כמו אלה הנדרשים בקפריסין

❖ כמו כן יש להצטייד ב:

❖ שתי תמונות

❖ דרכון בתוקף

❖ אישור ממקום העבודה

❖ כרטיסי טיסה הלוך ושוב

מתייצבים באחת העיריות, מציגים את המסמכים המתורגמים ובאים להתחתן במועד שיקבע (לרוב לאחר יום יומיים).

לאחר החתונה תקבלו תעודת נישואין רשמית של המדינה.

❖ עליכם לברר טרם הנסיעה:

❖ מהי הדרישה לשהות מינימלית

❖ מהם המסמכים הנדרשים

❖ האם נדרשות בדיקות רפואיות

❖ מהו גיל הנישואין המינימלי

❖ רגע לפני שחוזרים עליכם לבדוק:

❖ שקבלתם תעודת נישואין מקורית

❖ חותמת אפוסטיל

❖ אישור הקונסוליה הישראלית

הוצאת תעודת נישואין של מדינת ישראל:

לאחר שנישאתם בחו"ל וחזרתם ארצה, גשו למשרד הפנים והציגו את תעודת הנישואין שקבלתם בחו"ל, והרשמו כזוג נשוי.

הסכם ממון

בנוסף לנישואין האזרחיים מומלץ לערוך הסכם ממון בין בני הזוג. ישנה אי-בהירות משפטית מסויימת בשאלה אם ואלו חובות וזכויות (רכוש, ממון ואחרות), נוצרות בין בני זוג לאור עריכתם של נישואין אזרחיים. לפיכך, ובנוסף לעריכת הטקס, יש לערוך גם הסכם משפטי, המסדיר את הזכויות והחובות בנושאים אלה בין בני-הזוג. הסכם זה מובא לאישורו של בית המשפט המחוזי בארץ, בסמוך לעריכתם של הנישואין האזרחיים.

הסכם נישואין

(אלטרנטיבה לנישואין אזרחיים)

הסכם נישואין, הסכם זוגיות, אמנת נישואין ורעות, או הסכם לחיים משותפים הינם שמות חליפיים למסמך משפטי מחייב, בו מצהירים בני הזוג על מהות הקשר ביניהם, ויוצרים מערכת משותפת של זכויות וחובות הדדיות. חוזה זה הוא בעל תוקף משפטי, בו קובעים בני הזוג את מערכת היחסים ביניהם כשותפים להקמת תא משפחתי, ואת התנאים להתרת הקשר ביניהם.

שני בני הזוג הם בעלי מעמד זהה מבחינת משרד הפנים ("ידועים בציבור"). הגם שאינם מוכרים על-ידו כנשואים, הם זכאים למרבית הזכויות כשל בני זוג נשואים. בדרך כלל אין בני הזוג כפופים למערכת הדינים של בתי הדין הרבניים.

אם וכאשר ירצו בני הזוג להתיר את הקשר ביניהם, לא יזדקקו לגירושין, מאחר ואינם מוכרים על-ידי משרד הפנים כנשואים.

הסדר מסוג זה נפוץ מאד בארצות אחרות. בשנת 2002 ערך ארגון "משפחה חדשה" (www.newfamily.org.il 03-5282798) מעל ל-200 טקסי זוגיות כאלה בישראל.

אוכל חופשי בחתונה

אם החלטתם על חתונה הכוללת טקס דתי אבל אתם רוצים להעניק לאורחים מזון מגוון, טעים וחופשי מכשרות, כדאי שתדעו שהאפשרות קיימת! אם כי הרבנות מערימה קשיים. השיטה הרווחת ביותר לעקיפת המגבלות שמציבה הרבנות היא קיום החופה באזור נפרד מאזור הסעודה. אך היו גם מקרים של זוגות שפשוט עמדו על שלהם מול הרבנות וניצחו.

משרדי נסיעות ומידע נוסף

משרד נסיעות קינג טורס (הנחה בהצגת תעודת "חופש")
גליקסון 2 ת"א

טל: 03-5250775 פקס 03-5250774

תעופה פרטית (הנחה בהצגת תעודת "חופש")
חברה שגם תטיס אתכם וגם תטפל בכל ההליכים והניירת הקשורה לחתונה.
שדה התעופה הרצליה, ת.ד. 845 כפר שמריהו 46910
טל: 055-586984 פקס 09-9551786 www.privatepilot.co.il

אהבה אזרחית (הנחה בהצגת תעודת "חופש")
אברי גלעד ודדי צוקר בשיתוף ארקיע אינטרנשיונל מציעים חבילות נישואין
אזרחיים בקפריסין, כולל הטסת המוזמנים.
טל: 03-6903344/31 www.e-dologic.co.il/arkia/weding/demo1

משרד נסיעות גרוטס ישראל טורס בע"מ
בן יהודה 71 א' ת"א

טל: 03-5245110 פקס 03-5278022

חתונה אזרחית בקפריסין
טל: 99935365-357 אתר www.cyprus-wedding.co.il

פרטים ליצירת קשר עם קפריסין

משרד הפנים, שירות הרישום:
טל: 02-302020/1 או 02-303106
פקס 02-303430

התאחדות העיריות:

טל: 02-459150 פקס 02-467230
(יש להשמיט את האפס בהתחלה ובמקומו לחייג 00-357)

ארגונים פעילים בנושא נישואין אזרחיים

- משפחה חדשה – הארגון לקידום זכויות המשפחה טל: 03-5282798
www.newfamily.org.il

- הפורום למען בחירה חופשית בנישואין טל: 02-6796272
www.freemarriage.org.il

- המרכז לזכויות האדם והאזרח טל: 03-5255154
- עמותת רות (בעיקר לזוגות מעורבים) www.amutat-ruth.org.il
- המרכז לפלורליזם יהודי טל: 02-6256261 www.irac.org

סיוע בארגון טקס בארץ

- מכון הטקסים החילוניים טל: 054-690119 www.tekes.co.il
- התנועה ליהדות מתקדמת (רפורמית) טל: 02-6203448
www.reform.org.il
- התנועה המסורתית (קונסרבטיבית) טל: 02-6246510
www.masorti.org

למידע מעודכן ומקיף יותר הכנסו לאתר האינטרנט "חופש"
www.hofesh.org.il

חג ההתבגרות - בר/בת מצוה

- ❖ לתכנון טקס ניתן לפנות למכון הטקסים החילוניים.
- ❖ שירות הנחיית טקסי בר ובת מצוה לציבור החופשי-חילוני והמסורתי, בגישה של "מסורת בגישה מתקדמת", מציע איתן גרינברג. פרטים באתר <http://www24.brinkster.com/infamily> או בטלפון 058-610658.
- ❖ לארגון מית"ר (02-5611820) ארבע תוכניות לבתי ספר בנושא בר-מצוה. מדובר בתוכניות "כבודות", עתירות חומרים. ניתן לעיין בהן במרכז של מית"ר בירושלים.

מי שמעוניין לציין את בר/בת-המצוה בטקס דתי (בכותל, בעליה לתורה, בבית כנסת וכד') מוזמן ליצור קשר עם התנועה ליהדות מתקדמת (הרפורמית) 02-6203448 או עם התנועה המסורתית (הקונסרבטיבית) 02-6246510. הן יכולות לספק יעוץ, ואף עוסקות באירגון אירועים כאלה ומציעות "חבילות" מוכנות.

למידע מעודכן ומקיף יותר הכנסו לאתר האינטרנט "חופש"
www.hofesh.org.il

חגיגת הולדת הבן/הבת - ברית

ברית מילים

להורים שרוצים לתת משמעות לחגיגת הולדת הבן/בת יש אפשרות לערוך 'ברית מילים'. או כפי שניסחה זאת אחת האמהות בפורום 'ברית מילה ב-תפוז':

"לא רציתי מסיבה שבה באים, נותנים מתנה, אוכלים והולכים. רציתי שתהיה איזושהי משמעות לחגיגה להולדתו של בננו. כמובן שחיתוך בבשר לא נראה לי מתאים לבידור האורחים. ראיתי את הרעיון של ברית המילים בפורום. הנוסח שלו דיבר על הצטרפותו של הרך הנולד לעם היהודי והתחייבות לגדלו לפי מסורת זו. אין לי התנגדות עקרונית לכך אבל הרגשתי שלנו זה לא מתאים, המשמעות של הולדת בננו היא הרבה מעבר לעניין הזה. ואז הבנתי שאני לא צריכה לחפש איזה טכס או נוסח משמעותי, הרי להולדת בננו יש משמעות כל כך רבה בעינינו, ויש לנו כל כך הרבה להעניק לו וללמד אותו לפי הערכים המנחים אותנו בחינוך, כל מה שאני צריכה זה לנסות להעלות את זה על הכתב בצורה מתומצתת, משימה לא פשוטה בכלל. אז ניסחנו ביחד את ברית המילים שלו, ברית ביננו לבינו להעניק לו כל מה שלדעתנו עלינו לתת לו. הקראנו אותה במהלך האירוע ושמרנו את הנוסח המודפס."

ברית מילים

בשמחה ובאהבה רבה

בן נולד לנו בירושלים בתאריך XX.XX.XXXX
וקראנו את שמו

במעמד חגיגי ומשמח זה,

ביום שבת XX.XX.XXXXX

בו אנו חוגגים את לידתך

אנו רוצים לכרות איתך ברית עולם

ולהתחייב בפניך:

- לאהוב אותך ללא תנאי
- לספק את צרכיך הגופניים והרוחניים
- ללמד אותך לעולם לא לחיות למען מישהו אחר ולעולם לא לחיות על חשבון מישהו אחר
- לגדל אותך להבין שאושרך האישי הוא מטרת חייך
- להנחות אותך ולאפשר לך להגשים את עצמך ואת שאיפותיך גם אם לא יעלו בקנה אחד עם שאיפותינו לגביך
- לכוון אותך שתעשה תמיד את מה שאתה רוצה באמת
- ללמד אותך להשתמש בשכלך בלבד כאבן בוחן
- ללמד אותך לעולם לא לקבל דעת רבים כהוכחה
- שתמיד תרגיש, לאן שלא תרחיק, שיש לך לאן לחזור
- לעולם לא לאפשר לאיש להכאיב לך, להזיק לך לפגוע בשלמות גופך ונפשך
- לתת לך את כל התמיכה שתהיה זקוק לה אך גם לאפשר לך לצאת לדרכך העצמאית
- ללמד אותך מנסיוננו אך לאפשר לך לצבור את נסיונך שלך
- להראות לך כיצד לאהוב את הטוב, להוקיע את הרע ולקבל את השונה

ובאנו על החתום:

_____ האב

_____ האם

על המילה

מילה (circumcision) מבוצעת כיום בישראל כמעט בכל תינוק זכר, ומעט מאוד מחשבה מושקעת בשאלה האם הדבר ראוי. להלן קצת חומר למחשבה.

אין הצדקה רפואית לביצוע מילה בתינוק בריא

הפין השלם (הבלתי נימול) נקי ובריא בדיוק כמו הפין הנימול, ואין הוכחות רפואיות שיש יתרונות בריאותיים למילה. ישנן מספר סברות על הקשר בין המילה לבין סרטן הפין או סרטן צוואר הרחם, אך עד כה, כל המחקרים אשר מצביעים, לכאורה, על יתרונות המילה בתחום זה, נחשבים כלא אמינים!

העורלה אינה איבר מיותר אלא איבר תפקודי חשוב
לא בכדי התינוק נולד עם עורלה.

המילה פוגעת בזכותו של התינוק לגוף שלם
הטלת מום באברי המין הינה פגיעה יסודית בזכויותיו.

הסרת העורלה היא הליך כירורגי הכרוך בסיכונים
במיוחד כאשר היא אינה מבוצעת על ידי רופא המומחה בכך.

הסרת העורלה פוגעת בילד מבחינה בריאותית
יש יותר מרמזים לכך שהעדר העורלה פוגע בבריאות.

הסרת העורלה חושפת את הילד לבעיות
בעקבות חשיפה בלתי טבעית של עטרת הפין ופתח השופכה.

הסרת העורלה פוגעת באופן בסיסי במיניות הגבר
היא מונעת ממנו להנות מיחסי מין כפי שהטבע יצר אותו מלכתחילה.

כמו שהטבע התכוון

מבוסס על המאמר "ברית מילה ומיניות הגבר" מתוך עלון "אף מילה" מס. 1, ינואר 1999

לעורלה תפקידים שונים בחיי האדם, ואלו משתנים במשך חייו, בהתאם לבגרותו הגופנית.

בתחילת חייו, העורלה צמודה לעטרת הפין, ומאפשרת רק לשתן לעבור דרך קצה הפין החוצה. בשלב זה תפקידה העיקרי הוא לשמור על הפין, ובעיקר על העטרה, מלכלוך הנובע מהפרשות הצואה והשתן. לרוב אין העורלה נפרדת מהעטרה באופן ספונטני ומתקפלת מעל ראש הפין, אלא לקראת גיל שלוש, ובמקרים רבים גם יותר מאוחר, אפילו עד גיל ההתבגרות. במשך כל הזמן הזה, העורלה המכסה את העטרה של הפין, שומרת על העטרה כאיבר פנימי, ועור העטרה נשאר דק, רך ולח.

לקראת התבגרותו של הילד, מתחילים להתרחש שינויים באברי המין שלו, ואלו מתחילים לגדול. בשלב זה, ברוב המקרים, העורלה כבר מופרדת מהעטרה, והילד כבר חווה (יש להניח ששנים קודם לכן) בזקפות מדי פעם, במהלכם "יוצאת" העטרה מתוך העורלה, ולאחר מכן חוזרת חזרה למקומה. בגיל זה ממשיכה העורלה לתפקד כמגן על ראש הפין.

תפקידה העיקרי של העורלה אצל הגבר הבוגר הוא, כמובן, בזמן יחסי מין. כאמור, בעת הזקפה מכסה עור העורלה את כל הפין, אשר מתארך בערך פי שניים, וגם נעשה עבה יותר. גם לאחר שהוא מכסה את הפין נשארת העורלה כעור רפוי, אשר חלקו הקדמי מכוסה בשכבה רירית דקה, כמו החלק הפנימי של הלחיים, או החלק הפנימי של העפעפיים. בעת קיום יחסי מין, המגע בין הפין לבין דפנות הנרתיק של בת הזוג, הוא בעיקר בעורלה. גם השכבה הרירית הדקה, וגם העובדה שעור העורלה רפוי, גורם לכך שלא נוצר חיכוך בין הפין לדפנות הנרתיק, ובזמן התנועה פנימה והחוצה, העורלה היא זו ש"סופגת" את המגע, ועוזרת בסיכוך המקום.

העורלה עצמה עשירה מאד בסיבי עצב ובקצות עצבים, והתנועה הזו היא שגורמת לגבר את התענוג העיקרי בעת קיום יחסי מין. גם לאישה התענוג גדול יותר, משום שאין חשיבות כמעט לכמות חומרי הסיכה שהיא מפרישה, וכך התנועה של הגבר בתוכה אינה יוצרת חיכוך אלא הבדלי לחץ בדפנות הנרתיק, ולכן החוויה עדינה ומרגשת יותר.

נהוג לחשוב שהעורלה היא חתיכת עור קטנה ומיותרת. אנו מניחים שכבר אינכם חושבים שהיא מיותרת, ולגבי הגודל - העורלה עתידה להתפרס לשטח של יותר ממאה סנטימטרים רבועים אצל האדם הבוגר, אילו רק ישאירו אותה אצלו.

מילה רפואית לעומת דתית

ד"ר ברלוביץ, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, מייעץ להורים: פנו לרופא, לא למוהל. ("מעריב", 24.3.03)

ברית המילה הדתית הינה מתכונת טקסית מוגדרת לביצוע המילה, אשר נשמרת בקפידה מזה דורות רבים:

"הא כיצד? חותך עור העורלה החופה את העטרה, ואחר-כך פורע הקרום הרך שלמטה עד שיגלה בשר העטרה, ומוצץ ונותן איספלנית". (ר' יעקב הגוזר ובנו ר' גרשם, זכרון ברית לראשונים, ברלין תרנ"ב {מהדורת צילום ירושלים תשל"א}). אין פלא שישנם חסרונות רבים ביותר בשיטת "ניתוח" זאת, אשר לא השתנתה במאומה בעקבות ההתפתחויות העצומות במדע הרפואה. יתר על כן, השיטה הנוכחית היא נסיגה מן המילה התנ"כית, אשר על-פיה בוצע רק קיצוץ סמלי של קצה העורלה!

כל הסיבוכים והסיכונים רלוונטיים ומועצמים פי כמה כאשר מדובר במעין "ניתוח שדה", אשר מבוצע על ידי אדם הנעדר כל הכשרה רפואית בדרך כלל.

בנוסף ניתן למנות את החסרונות הבאים :

1. כאב עצום, סבל וטראומה. על-פי המנהג ה"הרגעה" לילד מסתכמת במספר טיפות יין (מספר רבנים מובילים הוציאו איסור על שימוש בהרדמה או בחומרים מאלחשים, בנימוק שככל שהסבל בברית גדול יותר כך השכר בגן-עדן יהיה גדול יותר...). בכל מקרה, רק לרופא מותר להזריק הרדמה, כלומר כמעט אף לאחד מהמוהלים.

2. אם מתרחשים סיבוכים צריך להבהיל את התינוק לבית-חולים, והמשמעות היא איבוד זמן יקר וקריטי. בדרך כלל המוהל אינו יודע אפילו לתת "עזרה ראשונה".

3. המילה מתבצעת בתנאים לא-סטריליים.

4. הברבריות של הטקס, אשר מגיעה לשיאה במציצת הדם, דוחה רבים מלהתבונן בפעולות המוהל או אפילו לחשוב עליהן...

5. מועד המילה, גיל 8 ימים, איננו אופטימלי כדי למזער את הסיבוכים והסבל לתינוק (את המילה הרפואית מומלץ לבצע בגיל מוקדם יותר).

6. המנהג הנפוץ לבצע חגיגה מיד לאחר הברית, הינו סר טעם. כל בני המשפחה והמוזמנים חוגגים בשמחה, בעוד התינוק עבר זה עתה אירוע קשה, מכאיב וטראומטי. פעמים רבות האם והאב נקרעים בין הזדהות עם סבלו של התינוק לבין המחויבות לאורחים החוגגים.

הרפואה מאפשרת לבצע מילה גם בגיל מבוגר יותר, כאשר הבחור בו מבוצע הניתוח מודע למשמעויות ההחלטה. זוהי "דרך מילוט" נוחה להורים מתלבטים.

רופאים-מוהלים

המבצעים מילה רק תוך הרדמה מקומית וללא טקס דתי:

מילה טובה (הנחה בהצגת תעודת "חופש")
מרפאה לביצוע מילה ללא טקס דתי. רח' ביאליק ר"ג טל: 03-5465320
www.milatova.co.il דוא"ל: info@milatova.co.il

פרופ' שאול דולברג מומחה ברפואת תינוקות ופגים
טל: 054-480070 03-6106500 dolberg@post.tau.ac.il

דר' אזגווי רופא-מנתח טל: 04-8243796

דר' אורלי פרט המרכז הרפואי וולפסון י-ם טל: 02-5636265
הרשימה לעיל מובאת כמידע בלבד. ללא אחריות לטיב הרופאים ולתוצאות הניתוחים.

לתכנון טקס ניתן לפנות למכון הטקסים החילוניים (054-690119)
(www.tekes.co.il)

ארגונים ומקורות מידע ישראליים

- ❖ פורום ברית מילה ב"תפוז" - www.tapuz.co.il
- ❖ קה"ל - קבוצת הורים לילדים לא נימולים (פרטים בדף הארגונים) –
www.kahal.org 03-5299246
- ❖ אף מילה - מחשבה שניה על ברית מילה
www.af-mila.org.il טל: 050-751581

למידע מעודכן ומקיף יותר הכנסו לאתר האינטרנט "חופש"
www.hofesh.org.il

קבורה

חוק הזכות לקבורה אזרחית חלופית התשנ"ו 1996 מעגן את זכות האדם לקבורה על-פי רצונו ומצפונו. החוק קובע, בין היתר, כי בכל מקום שבו נפתח בית קברות אורתודוקסי, חובה להקצות שטח לבית עלמין חלופי (מתוך החוק: "בית עלמין אזרחי חלופי – בית עלמין אזרחי שהקבורה בו תעשה על-פי השקפתו של אדם"). יש להקצות שטח מיוחד לקבורה אזרחית גם בכל הרחבה של בית עלמין קיים. הקבורה בבתי העלמין האזרחיים הממלכתיים פתוחה בפני כל תושבי המדינה. היא תתנהל לפי רצון המשפחות, ולא דווקא תוך קיום טקס דתי. עבור תושבי האזור, עלות הקבורה מכוסה על-ידי הבטוח הלאומי.

במקרים מסויימים, קבורה בבית עלמין אזרחי היא האפשרות היחידה לקבורה שיוויונית. החברה קדישא מסרבת לקבור בבית קברות אורתודוקסי אדם שאינו יהודי על פי ההלכה, או שהיא מציבה דרישות מיוחדות להפרדת קברו מן הקברים האחרים, מה שמעורר מדי פעם מהומה תקשורתית.

ניתן לפנות ל"כבוד אחרון" 03-525165, ל"מנוחה נכונה" 03-5440833 www.menucha-nechona.co.il ול"מכון הטקסים החילוניים" www.tekes.co.il 054-690119 המטפלים ועוסקים בנושא הקבורה האזרחית).

מהו הקדיש הדתי?

אחד הדברים שממחישים את הצורך בטקס חופשי-חילוני, הוא תפילת ה"קדיש" הנאמרת מעל הקבר, ובניגוד לרוב תפילות ישראל - בארמית דווקא. תוכן התפילה, המתורגם להלן לעברית, מסביר אולי מדוע. **בתפילה זו אין לא התייחסות לאדם שמת, לא התייחסות למשפחה האבלה, ולא למוות בכלל.** אין בתפילת "קדיש" אפילו התייחסות כלשהי ליצור אנושי כלשהו! **כל שיש ב"קדיש" הוא שיר תהילה לאלוהים.** כן, רק לאלוהים!

וזהו נוסח התפילה, עם תרגום לעברית בצידו:

ארמית	עברית
יתגדל ויתקדש שמה רבא	יתגדל ויתקדש שמו הגדול
בעלמא די ברא כרעותה	בעולם אשר ברא כרצונו
וימליך מלכותה	וימליך מלכותו

בחייכון ובימיכון ובחיי כל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן.	בחייכם ובימיכם ובחיי כל בית ישראל במהרה ובזמן קרוב ואמרו אמן.
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא ואמרו אמן.	יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעלמי עולמים. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמו של הקדוש ברוך הוא. למעלה מכל הברכות והשירות התשבחות והנחמות, האמורות בעולם, ואמרו אמן.

אם כך מה כן נוכל לומר בטקס הקבורה, שישקף את השקפתנו ואת השקפת עולמו של הנפטר/ת? תחליפים טובים ל"קדיש" הדתי מופיעים להלן.

הידעת?

מותר לציין תאריך לועזי על מצבה בבתי הקברות האורתודוכסיים, לפי פסק-דין של בית משפט מחוזי מפברואר 1999.

מותר לקבור בארון. אין חוק מדינה האוסר קבורה בארון. גם ההלכה היהודית, אגב, אינה מחייבת קבורה ללא ארון כלומר, בתכריכים בלבד.

ניתן לקיים הלוויה צבאית אזרחית – פקודות מטכ"ל מאוקטובר 1998 מאפשרות לחרוג מן הנהלים האחידים של ההלוויות הצבאיות (הנערכות במתכונת דתית) ולערוך הלוויה צבאית אזרחית.

בתי עלמין אזוריים בארץ

באר שבע. לבית העלמין האזורי, היחידי שנפתח עד כה, הוקצו 46 דונם. בית העלמין ממוקם כמאה מטרים מחוץ לגבולות העיר. על הקבורה אחראית עמותת "מנוחה נכונה", העומדת בראש המאבק לקבורה אזורית.

ירקון. ועדת השרים לענייני קבורה אישרה לאחרונה להקצות 15 דונם לקבורה חילונית בבית העלמין ירקון, במרכז הארץ. בקרוב יתקיימו מכרזים לבחירת החברה שתקים את בית העלמין והחברה שתבצע את הקבורה.

ברקת. בית העלמין ברקת, דרומית לכפר קאסם, מיועד לשרת את גוש דן. הוקצתה בו חלקה לקבורה אזורית, אך תכנון בית העלמין התעכב והסתיים רק לאחרונה; לא ברור, אפוא, מתי ניתן יהיה להפעילו.

תל-רגב. לבית העלמין האזורי תל-רגב, המיועד לתושבי חיפה והצפון, הוקצו 23 דונם. הוא אמור היה להפתח לפני שנים מספר, אך סחבת מנעה את התחלת הפעלתו.

גן רווה. ועדת השרים לענייני קבורה החליטה לאחרונה להקים בית עלמין חדש בגן רווה, בשטח של 30 דונם. הקבורה בבית העלמין תהיה בקומות. בקרוב יתקיימו מכרזים לבחירת החברה שתקים את בית העלמין והחברה שתבצע את הקבורה.

ירושלים. בבירה קיימת קרקע המיועדת לקבורה אזורית בהר המנוחות בגבעת שאול, אך ההקצאה תוכל להתממש רק בעוד כמה שנים. בינתיים, מבקשת "מנוחה נכונה" לקבל חלקה שעליה ויתרה חברה קדישא של העדה האפגנית בעיר. כמו כן, מתוכנן בירושלים בית עלמין חדש בהמשך להר המנוחות; בבית העלמין, הניזכר למעלה, יוקצה מגרש לקבורה אזורית.

כפר סבא. בכפר סבא מוקם בית עלמין חדש, שבו הסכימה העיריה להקצות חלקות לקבורה דתית ואזורית, על-פי הביקוש (במקום חלוקה מראש).

רעננה. ברעננה הסכימה המועצה הדתית, על-פי דרישת משרד הפנים, להקצות חלקה לקבורה אזורית.

טבעון, רחובות ונס-ציונה. במקומות אלה כפה בית-המשפט על המדינה להקצות קרקע להקמת בתי-עלמין לקבורה אזורית, אך הרשויות המקומיות מערימות קשיים.

קיבוצים. מדובר כאן בבתי קברות פרטיים, הקיימים בחלק מהקיבוצים. בדרך-כלל, קיימת אפשרות לקבורה רק בעבור בני המקום, ואם מתאפשרת קבורה של נפטר שאינו חבר הקיבוץ, הרי שהיא כרוכה בתשלום סכום נכבד.

תכנים לטקס הקבורה

בחירת מקום מנוחתו האחרון של הנפטר היא רק שלב ראשון בתהליך לא קל. שלב שני, חשוב לא פחות, הוא גיבוש הטקס שיערך בעת הלוויה. בחברה הדתית קיימים טקסים ברורים ומוגדרים, איש איש על פי עדתו ורבניו. אצלנו חסרה, עדיין, מסורת לקיומו של טקס אזרחי-חילוני.

להלן מספר הצעות לתכנים אפשריים. כמו כן ניתן לפנות לעמותת מנוחה נכונה ולמכון הטקסים החילוניים, ולהתייעץ עימם בבחירת המתכונת הרצויה למשפחה.

כך אתגדל וכך אתקדש / יהודה עמיחי

בין דברים נופלים ובין דברים קמים בחפזון
היש מקום לשוהה, לנשאר?
בין דברים מתים ובין דברים חיים
היש מקום לחי בשלוה בביתו,
ליושב במקומו, לרואה, לנראה?

אני שופט, דן יחיד יושב על כס,
ואין מאשים ואין נאשם
רק עדים, עדים, עדויות, עדויות.
בילדותי ידעתי מהי מחלה באדם,
הבנתי חיות חולות,
בבגרותי למדתי שגם עצים
יכולים להיות חולים ולסבול בדומיה.
אני עוד אחיה להבין אבן חולה,
סלע סובל, צור בצרה.
כך היקום יתעגל בי. דומם
דומם מדבר והחי ידם. זה מקומי
וכך אתגדל וכך אתקדש.

קדיש חילוני / שלום סמיד

יתגדלו שם האדם ורוחו,
יתעלה פועל חייו ויתברך בזכרוננו
על כל פועלו בימי חייו
על צרור מעלליו בימי חלדו
ועל המעש שלא הספיק להשלימו.
על החלומות שניטו - ונמוגו,

ועל סגולות-יקר ואף חולשות אנוש,
שנגוזו מבעד לדוק הערפילי של הזמן.

יזהיר זכר האדם והדי חייו כזוהר הרקיע בלבנו
ויהי שמו לעולם בקרבנו.
כי מותר האדם הוא הזכרון מעבר למחיצות הזמן, לא בחושך שמו יכוסה.
צו המשך החיים יצמיח פורקן לכאבנו המשוקע. הזמן במהלכו ירחם.
וננצור את כל פרי חייו לימים רבים.
יתגדל וישתבח!

אל מלא רחמים/ יהודה עמיחי

אל מלא רחמים,
אילמלא האל מלא רחמים
היו רחמים בעולם, ולא רק בו.
אני, שקטפתי פרחים בהר
והסתכלתי אל כל העמקים,
אני, שהבאתי גוויות מן הגבעות,
יודע לספר שהעולם ריק מרחמים.
אני שעמדתי בלי החלטה ליד חלוני,
שספרתי צעדי מלאכים,
שלבי הרים משקלות כאב
בתחרויות הנוראיות.
אני משתמש רק בחלק קטן
מן המילים שבמילון.
אני, שמוכרח לפתור חידות בעל כורחי
יודע כי אלמלא האל מלא רחמים
היו הרחמים בעולם
ולא רק בו.

דוגמה לטקס קבורה אזרחי - נוסח טקס הקבורה של קלרה מלר

צופיה ודן מלר, קברו את אימא קלרה מלר, זיכרונה לברכה, בקבורה
חילונית באחד מקיבוצי הארץ באוקטובר 1989. וכך הם תארו את הטקס:

"קבורתה של אימא ז"ל נערכה בהתאם לבקשתה ורצונה, ובהתאם לאורח
חייה, תרבותה, אהבותיה והשקפת עולמה. אמנם לא היא תכננה את הטקס,
אבל מאחר שידענו את אופייה ורצונה, אין לנו ספק, שלו היתה בחיים, היתה

שבעת רצון מהטקס שערכנו לה, משפחתה הקרובה, תוך התייעצות ותיאום הדדיים בין בני המשפחה.

בלתי אנושי נראה לנו המנהג להטיל גופת אדם לבור הקבר עוטה תכריכים בלבד, אלא אם כן אצה למישהו הדרך או נתקצר לו הזמן. עמל ומאמץ רבים משקיע אדם תרבותי לחיות את חייו על פי ערכים המקובלים עליו, ברמה הרצויה והנכספת, והנה דווקא בשעתו האחרונה מתנהגים עימו באופן שונה ובניגוד לכל מה שמקובל היה עליו בחייו. הדבר בהחלט איננו מחוייב המציאות!

אימא ז"ל הובאה למנוחתה האחרונה כשהיא לבושה בבגדיה היפים ביותר, אותם אהבה מכל: חולצת פסים אדומה, חצאית וז'קט בצבע בז', כשהיא נקייה, מסורקת ומטופחת, כבחייה. טהורה ולא דווקא ב"טהרה" דתית. את הבגדים הלבשנו בחדר הנפטרים בבית החולים בו נפטרה. ביקשנו מהאחראי במקום להשאיר לנו את הטיפול בגופה, והוא כיבד את בקשתנו. רחצונה, סירקונה, הלבשונה, שמנו אודם לשפתייה, ניחוח לעורה.

אמא ז"ל נקברה בארון. ארון פשוט אבל יפה. חום כהה, חלק, אסתטי, בעל 6 ידיות נחושת לנשיאתו אלי קבר.

אימא ז"ל הורדה לבור הקבר בעדינות, בעזרת חבלים, ולא הושלכה לתוכו. היא הונחה כשהיא נתונה בארון מכובד, בצורה אסתטית, ההולמת בני תרבות.

הורדת ארונה אל הבור וכיסויו בעפר לווה במנגינת אבל. ההורדה אל בור הקבר והכיסוי בעפר הוא שלב קשה מנשוא לבני המשפחה, ויש להקל על העוברים אותו עד כמה שניתן. אין ספק, שבכיו הקנוי של מקונן מקצועי-דתי איננו מקל על אבלי של החילוני. מי שאוהב מוסיקה בחייו, ודאי יאמץ את הרעיון לליווי מוסיקלי הולם, בעת הורדת הארון וכיסויו. אנו בחרנו לאימא ז"ל את מרש האבל של שופן, מתוך הסונטה מס' 2 לפסנתר. מוסיקה נפלאה, שמימית, איטית והולמת ביותר טקס קבורה. התיאום המלא והמפתיע שבין אורך הקטע למשך הורדת הארון לקבר וכיסויו (8 דקות) עורר אותנו לחשוב, שקטע זה אכן נכתב במיוחד לטקס קבורה, ולא כמוסיקה שמימית בלבד. את הקטע העתקנו מתוך דיסק לקלטת פשוטה, והשמענו מתוך טייפ שנשאנו עמנו למטרה זו. עם כיסוי הארון בעפר הונחו על הקבר זרי פרחים זר משפחה, זר "מועדון סתיו הזהב" אליו השתייכה בערוב ימיה. שני דליים ובהם מאתיים פרחי ציפורן, אותם אהבה, הונחו סמוך לקבר, וכל אחד מן המלווים נטל מהם והניח על תלולית העפר הטרייה, שכוסה כולו בפרחים.

ההספד, שנישא בפי בנה, דן, כלל דברים לזיכרה קיצור תולדות חייה, תיאור אופייה, מעשייה ושבחים לאישיותה המיוחדת. כלתה צופיה קראה את שירו של חיים נחמן ביאליק "הולכת את מעמיה". כל אחד מהמלווים שחפץ, נשא דברים לזכרה כרצונו.

קבורה צנועה, מותאמת לחייה הצנועים של אימא ז"ל. לבנו שקט ונרגע ביוזענו, שביום בו תגיע גם שעתנו, ניקבר גם אנו בטקס קבורה שיהלום את השקפת עולמנו ואת אורח חיינו, ושהדבר תלוי, בסופו של דבר, רק בנו."

* התפרסם בחוברת "חתונה נכונה - מנוחה נכונה", בהוצאת תחיל"ה – תנועה חילונית ישראלית ליהדות הומניסטית, דצמבר 1989

חגים ומועדים

קל ונוח להשאיר את ההכנות לחגים בידי המגזר הדתי. אבל כיהודים חופשיים-חילוניים יש לנו אפשרות ליצוק בהם תוכן לפי ראות עינינו. החגים הם חלק מהתרבות וההווי שלנו, ויש בהם יותר מסתם חופש מלימודים או מעבודה.

איפה כדאי לחפש רעיונות לחגיגת חגים בנוסח חופשי:

אתר חגים של קיבוץ בית-השיטה - www.chagim.org.il
ארכיון החינוך היהודי ע"ש ד. ילין באוניברסיטת ת"א
מכללת מית"ר - 02-5611820

בינה - מרכז חינוכי רעיוני (בסמינר אפעל) 03-5301207

www.bina.org.il

עלמא - מכללה עברית – 03-5663031 www.alma.org.il

המדרשה באורנים – 03-9838753/745 www.oranim.ac.il

יהדות חופשית – www.free-judaism.co.il

למידע מעודכן ומקיף יותר הכנסו לאתר האינטרנט "חופש"

www.hofesh.org.il

פסח

לשון החוק

חוק חג המצות (איסורי חמץ) התשמ"ו 1986: מצהרי יום י"ד בניסן עד עשרים דקות אחרי שקיעת החמה של יום כ"א בניסן, לא יציג בעל עסק בפומבי מוצר חמץ למכירה או לצריכה. לענין זה, "מוצר חמץ": לחם, לחמניה, פיתה, או כל מוצרי קמח חמץ אחרים.

שימו לב: החוק אינו אוסר מכירה או אפיית מוצרי חמץ.

החוק אינו חל על ישוב שתושביו אינם יהודים או בחלק של ישוב שמרבית תושביו אינם יהודים, או מרבית בתי-העסק שבו אינם של יהודים. כן אינו חל גם על ישובים שיתופיים, כגון קיבוצים, שבהם בתי-העסק מיועדים לצורכי התושבים של אותו ישוב בלבד. העובר על החוק צפוי לקנס של 360 ש"ח.

קצת סטטיסטיקה

סקר שערך משרד הפרסום צרפתי-שטרנשוס-זמיר, באמצעות מכון המחקר טלסקר, מגלה ש- 62% מהציבור בישראל מקפיד על אכילת מזון כשר לפסח בלבד. 17.5% אוכלים לחם בפסח. השאר - 20.5% - אינם מקפידים על כשרות, אוכלים חמץ, אבל לא לחם.

עוד התברר מהסקר, ש- 56% מהאנשים, שבחיי היומיום אינם מקפידים על כשרות, יימנעו מלאכול חמץ בפסח.

מתוך "עכבר פסח" - מוסף רשת שוקן לפסח - אפריל 2001

מה אכפת לך לשמור על כשרות בפסח?

מאת שי shay22@walla.co.il

איני יודע אם אתם אוכלים חמץ בפסח. אבל אני אישית מתכוון לאכול חמץ בלי לחשוש כלל. מסתבר, שיש חילוניים ששומרים מסורת ולא אוכלים חמץ בפסח. ואני מכבד את החלטתם. מה שאיני מכבד זה שאומרים לי מה לעשות.

- מה אכפת לך לא לאכול חמץ שבוע אחד? שואל אותי שומר מסורת. השבתי לו בשאלה: למה לי לשמור? מה יצא לי מזה? האם אקבל מיליון דולר? האזכה בפיס? האם אטוס לארצות הברית? מדוע אתה כל כך להוט שאשמר מאכילת חמץ? חוץ מזה, מה אכפת לך לצום בחודש הרמדאן?
- הוא עונה לי שזה לא אותו דבר.
- זה בדיוק אותו הדבר. לכל אחד האמונות שלו ואתה אינך רשאי לומר לי מה לעשות בפסח. אני אוכל כאוות נפשי חמץ וכיף לי עם זה.
- אבל למה אתה חייב לדבר על זה ליד אנשים אחרים? הוא שואל אותי.
- אתה אינך מבין שזה פוגע בי? אני אדם חופשי, ולכן אני מדבר על זה ליד אנשים אחרים. מה המאכל האהוב עליך?
- שקשוקה, הוא ענה.
- אני לא אוהב שקשוקה. למה אתה חייב לדבר על זה ליד אנשים אחרים?
- זה לא אותו דבר.
- זה בדיוק אותו הדבר.
- מה רע במצה?
- מה רע בפיתה? עניתי לו. אתה לא אוהב פיתה? אני לא חושב שיש מישהו שיסכים שמצה יותר טעימה מפיתה. רק בגלל שיש חג אני לא מתכוון להפסיק את אכילת הפיתה.
- אתה עושה את זה בכוונה הוא שאל אותי.
- מה זאת אומרת עושה את זה בכוונה?
- אני אוכל דברים שטעימים לי ואני רגיל לאכול אותם בכל השנה בכוונה?
- ומה עם קצת מסורת? משהו שיחבר אותך לעבר?

אמרתי לו שמסורת זה "אחלה", אבל אצל כל אחד הסתכלות על המסורת היא עניין שונה. יש אנשים שצמים ביום כיפור ורואים טלוויזיה. יש אנשים שמדליקים נרות חנוכה בלי כיפה על הראש. כל אחד מקיים במסורת את מה שהוא רואה לנכון. אתה לא תכריח אותי לקיים את מה שניראה לך נכון.

נפרדנו בברכת חג שמח ואני הלכתי למכולת הקרובה לחסל את מלאי החמץ לפני שייגמר לפסח.

סקופ (טוב, לא ממש...) וחיוך

כתב: דרור

לכל אחד ההרגלים שלו: יש מי שבכל יום שישי רגיל לחסל חצי קילו גרעינים וחצי בקבוק דיאט קולה. יש מי שכל שבת בבוקר שומע פרקי חזנות בקול ישראל. יש מי שכל יום בעשר וחצי רואה אוגהצ'קה בטלוויזיה. יש מי שכל שבת שומע שירים ושערים. ויש מי שבפסח אוכל מצות.

גם אנחנו, כמו רוב תושבי הארץ היהודים, קונים מצות בפסח. וכמו החרדים גם פיתות. אלא שהחרדים קונים פיתות כיוון שקל יותר לבער את החמץ, ואנחנו קונים פיתות כיוון שזה טעים, גם בפסח.

וכאן מגיע הסקופ: זה לא פשע לאכול פיתות בפסח! וזה גם לא משהו שצריך להתבייש בו! וזה אפילו די טעים! וזה גם בסדר גמור לאכול מצות (אם כי המומחים אומרים שיש בהן המון קלוריות, במיוחד אם אוכלים אותן עם ריבה או שוקולד).

במלים אחרות: באמת שאין לי בעייה עם זה שמישהו מאמין שיש אלוהים שאיכפת לו אם יש בבית גרגר של חמץ, או בכלל שיש אלוהים שאיכפת לו ממה שהוא שקורה לנו או שאנחנו עושים. אין לי בעייה עם זה למרות ש-, נו אין להגיד בעדינות, אין דבר כזה, אין אלוהים כזה, פשוט אין. אבל חבר'ה, נסחפתם קצת. עשיתם מאכילת חמץ בפסח עבירה נוראה? מוכרים את החמץ של המדינה לגויים? מזדעזעים ממישהו שאוכל פיצה בפסח? מתחילים לאכול בכל מיני מקומות ציבוריים בכלים מפלסטיק?

תחשבו על זה שנייה ברצינות. עוד שנייה. ואם אתם ממשיכים לעשות שטויות, תנו לי לפחות לחיות חיים נורמליים. אני מבטיח לאכול מדי פעם מצות.

למידע מעודכן ומקיף יותר הכנסו לאתר האינטרנט "חופש"

www.hofesh.org.il